

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW w WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr **PODKARPACKIE**

2659

1. ©biękt

KAPLICA P.W. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOLA

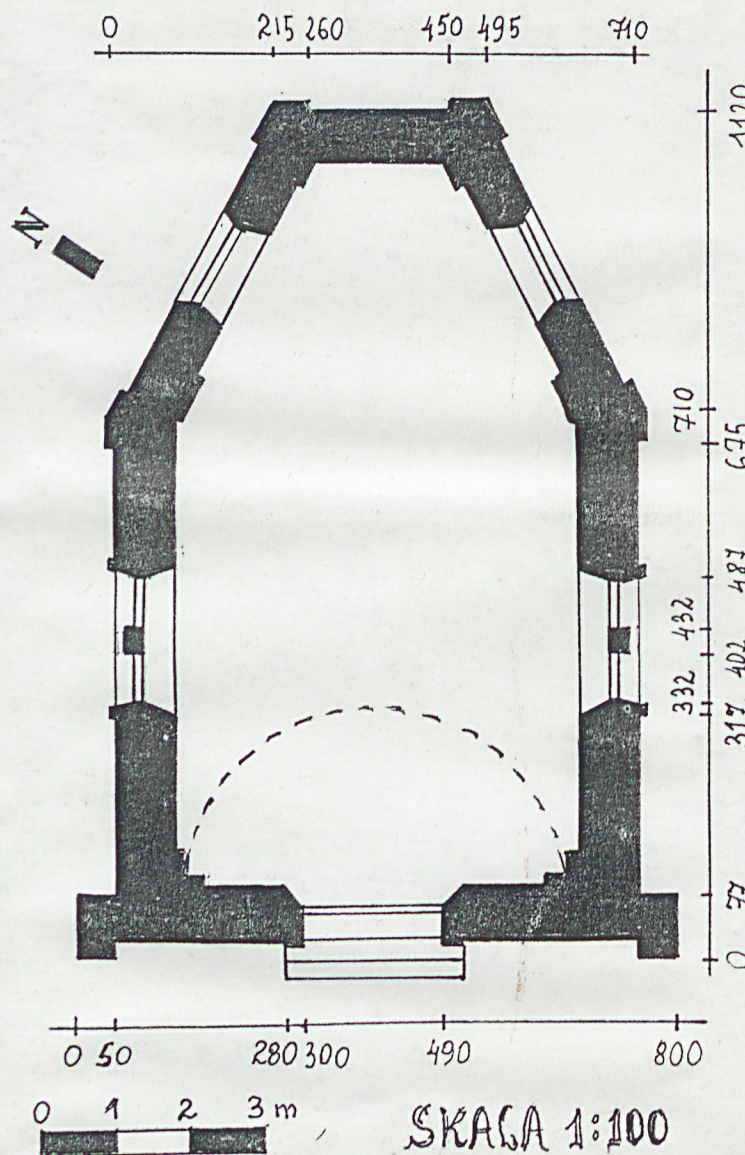
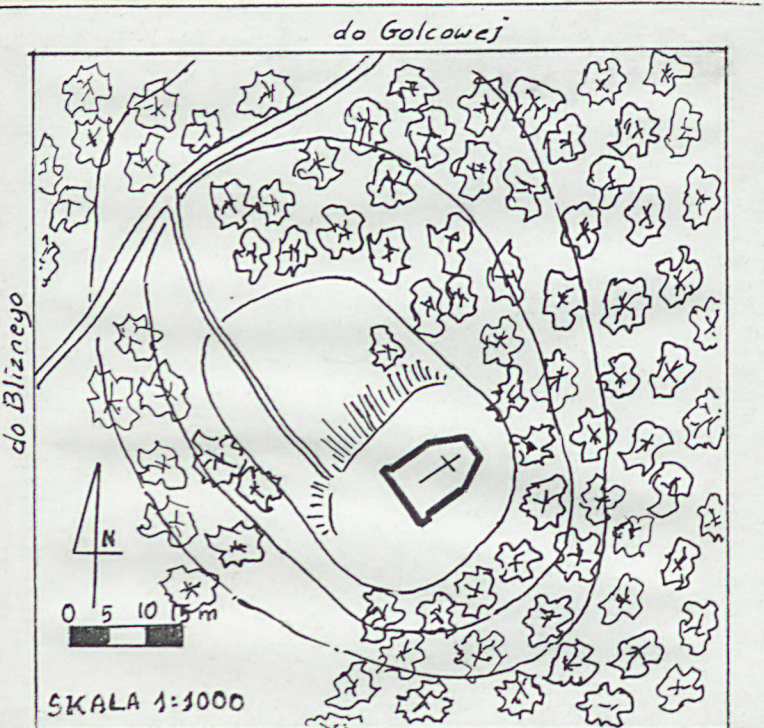
2. Czas powstania

1877 r.

3. Miejscowość

BLIZNE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Blizne. Góra św. Michała

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo krośnieńskie
pow. Brzozów
gmina Jasienica Rosielna

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo rzeszowskie

powiat Brzozów

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzyń.-kat. w Bliznem
Blizne 436

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

A-330

Nr

20.03.1995

data

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Pierwsza kaplica na Górze św. Michała w Bliznem została prawdopodobnie wzniesiona w 1624 r. na pamiątkę zwycięstwa nad Tatarami, które to miejscowa ludność przypisała wstawiennictwu św. Michała. Jak głosi legenda św. Michał wraz z wojskiem anielskim, zagroził drogę idącym Tatarom w miejscu obecnej kaplicy i zmusił ich do uwolnienia uprowadzonych wcześniej 60-ciu kmieci bliżeńskich. Przekaz ten widnieje w księdze wizytacyjnej b-pa Jerzego Albrechta Denhoffa z 1699 r. W 1679 r. powstała /potwierdzona archiwalnie/ kaplica p.w. św. Michała /zapewne w miejsce poprzedniej/ fundacji proboszcza bliżeńskiego ks. Józefa Nałogowskiego. Była to budowla zrębowa z drewna jodłowego, kryta gontem. Od strony zach. do kaplicy przylegała dzwonnica, w której przed r. 1723 znajdowały się dwa dzwony. Wokół kaplicy rozciągał się mały cmentarz. W r. 1760 biskup przemyski Wacław Hieronim Sierakowski w miejsce drewnianej kaplicy wznosił murewany kościół p.w. Zjawienia św. Michała Archanioła i osadził przy nim O.O. Kapucynów. Kościół ten i klasztor przetrwał do r. 1788 t.j. do kasaty zakonu, po czym zabudowania kapucyńskie całkowicie rozebrano, a wyposażenie rozproszono po sąsiednich parafiach. W 1877 r. ks. Józef Januszkiewicz wznosił obecną kaplicę, która bez większych zmian przetrwała do dzisiaj. W latach 70-tych poddano kaplicę gruntownemu remontowi, podczas którego wymieniono tynki i pokrycie dachu, a także wykonano obecną dekorację malarską we wnętrzu.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Kaplica usytuowana na szczycie zalesionego wzgórza, położonego ok. 2 km na wschód od centrum wsi. Od fasady w kierunku zachodnim drzewostan wycięty aż do podnóża góry. Wokół kaplicy niewielka polana, obejmująca teren dawnych zabudowań O.O. Kapucynów.

Materiał i konstrukcja - kaplica murowana z cegły i kamienia, otynkowana; przekryta sklepieniem kolebkowym z lunetami. Wieżba dachowa konstrukcji krokwiowo-płatwiowej, wieżyczka na sygnaturkę konstrukcji słupowo-zastrzałowej. Dach i wieżyczka na sygnaturkę kryte blachą ocynkowaną, malowane. Posadzka ceramiczna, dwubarwna. Otwór drzwiowy prostokątny, zamknięty żukiem odcinkowym. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe na zawiasach kowalskich. Otwory okienne prostokątne, zamknięte półkoliście. Okna ościeżnicowe, dwuskrzydłowe ze ślemieniem i szczeblinkami. Schody zewnętrzne betonowe.

Rzut - kaplica na planie prostokąta od wschodu zamknięta trójbocznie, przy czym ściany zamknięcia tworzą stosunkowo obszerne prezbiterium.

Bryła - prosta i zwarta o jednolitej wysokości murów. W narożach fasady wydatne lizeny, górą przechodzące w niewielkie wieżyczki. Kaplica nakryta dachem dwuspadowym, od wschodu przechodzącym w wielopołaciowy; w połowie długości kalenicy ażurowa wieżyczka na sygnaturkę, zwieńczona wysokim ostrosłupowym hełmem.

Elewacje - o podziałach ramowych, zwieńczone profilowanym gzymsem. Fasada flankowana wydatnymi lizenami, górą przechodzącymi w niewielkie wieżyczki. Na osi fasady wysoka wnęka mieszcząca otwór drzwiowy, górą zamknięta półkoliście. We wnęcie nad drzwiami sgraffitowe przedstawienie św. Michała. Powyżej w ścianie szczytowej bliźniacze okno w zamkniętej półkoliście ramie. Po bokach drzwi konchowe wnęki, zamknięte półkoliście, w prostokątnych ramach poszerzonych w części górnej. Analogiczna rama przy wnęcie drzwiowej. Okna ścian bocznych, umieszczone w połowie długości ściany, wąskie, bliźniacze we wspólnej ramie zamkniętej półkoliście. W bocznych ścianach absydy wysokie prostokątne okna, zamknięte półkoliście, w gładkiej opasce; w ścianie zach. płycina o formach j.w., wewnątrz sgraffito przedstawiające ukrzyżowanego Chrystusa.

Wnętrze - jednoprzestrzenne, nakryte sklepieniem kolebkowym z lunetami. Naroża uwydatnione gładkimi pilastrami, zwieńczonymi gzymsem. Drzwi i okna umieszczone w głębokich niszach. Ściany i sklepienia kaplica pokrywa dekoracja malarska o motywach figuralnych /ściany/ i geometrycznych /sklepienia/, wykonana w latach 70-tych XX w.

Wyposażenie - rzeźba św. Michała Archanioła z II poł. XIX w. umieszczona na wsporniku we wschodniej ścianie absydy. Pozostałe elementy z lat 70-tych XX w.

Instalacje - elektryczna.

<p>14. Kubatura</p> <p>384 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>76,8 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W latach 70-tych XX-go wieku przeprowadzono generalny remont obiektu. W pierwszej kolejności wymieniono tynki na cementowo-wapienne i wykonano nową dekorację wewnątrz i na zewnątrz kaplicy. Następnie dokonano częściowej wymiany pokrycia dachu i wymieniono zniszczone elementy sygnaturki. Prace wykonano kosztem parafii.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania obiektu średni. Mury silnie zawilgocone, we wnętrzu widoczne wykwity na tynku i zarysowania na sklepieniu. Na fasadzie w górnym prawym narożu widoczny ubytek tynku pod którym silnie skorodowana cegła. W kilku oknach brak szyb.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Bezwzględnie konieczne jest osuszenie murów, założenie izolacji poziomej i pionowej, a także uzupełnienie ubytków w tynku. Należy wprowadzić instalację odgromową.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

- Akta wizytacyjne biskupa Jerzego Albrechta Denhoffa 1678-1699, Archiwum Diecezjalne w Przemyślu, syg. 155.
- Akta wizytacyjne biskupa Wacława Hieronima Sierakowskiego z 1745 r., Arch. Diec. w Przemyślu, syg. 175.

22. Bibliografia

- Adamski J. F., Pogórze Dynowskie, Brzozów 1992, s. 103-105.
- Gadacz K. OFM, Rezydencja ojców kapucynów w Bliznem, w: Chwalcie z nami Panią Swiata, praca zbiorowa pod red. Grzebień L. SJ, Kraków 1986, s. 77-100.
- Kornecki M., Samek J., Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. XIII, Woj. rzeszowskie, z. 2, Powiat brzozowski, Warszawa 1974, s. 10.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsca przechowania sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Mariusz Czuba X 1993 r. *M. Czuba*
imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki mgr Mariusz Czuba X 1993 r. *M. Czuba*
imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotograf. mgr Mariusz Czuba X 1993 r. *M. Czuba*
imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowania negatywów PSOZ OW Krosno
Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

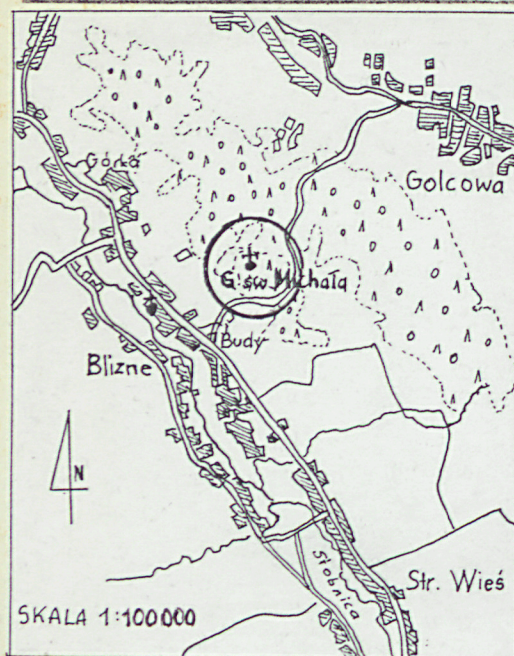
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka.

1. Miejscowość BLIZNE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KAPLICA SW. MICHAŁA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) plan orientacyjny i 7 zdjęć 1. fasada, 2. absyda, 3. lewa wnęka w fasadzie, 4. wnętrze - strona wschodnia, 5. wnętrze - strona zach, 6. wnętrze - ściana pn., 7. widok ogólny od zach.
--------------------------	---	---

Wkładkę założył: mgr Mariusz Czuba X 1993 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ OW Krosno

jed. W.A. Olsztyn z. 135/S
OZGraf. Z.P. Ostroda z. 876 n. 40 000

Wzór ODZ 1978 r.

6.

7.

